



Poziv na akciju za budućnost volontiranja



Zašto su volonteri važni?

Procjenjuje se da svakog mjeseca [862 miliona](#) ljudi širom svijeta volontira. Bilo kroz formalne organizacije ili svakodnevne aktivnosti pomaganja, volonteri su okosnica zajednica svuda i ključna snaga održivog razvoja.

Postoje mnogi oblici volontiranja, ali u svojoj suštini, volontiranje se [definiše](#) kao širok spektar aktivnosti koje se preduzimaju slobodnom voljom, za opšte dobro; gdje novčana naknada nije motiv.

Volonteri su prisutni u svakoj zajednici, u svakom trenutku potrebe. [Univerzalna deklaracija o volontiranju iz 2001.](#) godine opisuje volontere kao temeljne gradivne elemente zajednice i građanskog života. Oni su prvi koji reaguju u krizama, podrška su bankama hrane, glasovi koji vode kampanje i komšije koje pomažu kada je najpotrebnije. Oni doprinose izgradnji snažnijih, povezanijih i inkluzivnijih zajednica.



Iznad: Korejski centar za volonterizam, Južna Koreja

Naslovna: Vijetnamski nacionalni centar za volonterizam, Vijetnam

Zašto je akcija potrebna sada?

Ovaj Poziv dolazi u trenutku značajnih globalnih poremećaja i rastućih nejednakosti. Odluka Generalne skupštine Ujedinjenih nacija da 2026. godinu proglasi Međunarodnom godinom volontera (IVY2026) ukazuje na obnovljeni fokus na volontiranje kao ključni mehanizam za suočavanje sa ovim izazovima.

Ipak, doprinos volontera često ostaje nedovoljno prepoznat, potcijenjen i nedovoljno podržan. Pandemija COVID-19 pokazala je snagu volontera, ali i otkrila slabosti sistema koji ih podržavaju. U humanitarnim i konfliktnim kontekstima, životi mnogih volontera su ugroženi, dok drugi rade u nesigurnim uslovima bez adekvatne zaštite.

Još uvijek nema dovoljno podataka za potpuno razumijevanje i mjerenje uticaja volontiranja. Nacionalni i lokalni sistemi podrške često su fragmentisani, sa slabom koordinacijom i ograničenim ulaganjima. U mnogim sredinama nedostaju odgovarajuće politike, pravni okviri i standardi kvaliteta, a tamo gdje postoje – primjena je neravnomjerna.

Potreba je jasna i hitna: **volontiranje mora biti njegovano i podržano kako bi ostvarilo svoj puni potencijal u izgradnji pravednijih, održivijih i inkluzivnijih društava.**

Od vlada i civilnog društva do donatora, kompanija i samih volontera svi dijelimo odgovornost za stvaranje uslova za napredak volontiranja.



Voluntarios Meksiko, Meksiko

Volontiranje se mora njegovati i podržavati kako bi se iskoristila njegoova puna snaga za izgradnju pravednog, održivog i inkluzivnog društava.

Poziv na akciju, Poziv na promjene

Ovaj Poziv na akciju predstavlja glasove gotovo 14.000 volontera i zainteresovanih strana uključujući organizacije civilnog društva koje uključuju volontere, nacionalne volonterske resursne centre, privatni sektor, filantropie, donatore i vlade iz 164 zemlje, prikupljene tokom 2025. godine kroz ankete, lokalne dijaloge i globalne diskusije¹. Na osnovu njihovih stavova, definisane su ključne akcije potrebne da volontiranje ostvari svoj puni potencijal.

Volonteri pozivaju aktere da prepoznaju, podrže i zaštite volontiranje da bi svim ljudima bilo omogućeno da volontiraju sa većim uticajem.

Poziv se fokusira na tri oblasti: **prepoznavanje, podrška i zaštita**. Svaka oblast ima temeljno načelo i ključne akcije usmjerene na određene aktere. **U svim oblastima, volonteri imaju centralnu ulogu kao zagovornici i partneri u daljem unaprjeđenju ove agende.**

¹ Pogledajte dokument „[Insights Paper](#)” za detaljan prikaz procesa i konsultacija uključenih u izradu ovog Poziva na akciju.

01

Poziv na akciju: Prepoznavanje

Volontiranje treba sistemski prepoznati, vrednovati i slaviti uz pomak od simboličnog priznanja ka stvarnom, održivom prepoznavanju kroz politike, finansijsku podršku i uključivanje volontiranja u relevantne strategije.

- **Vlade i organizacije koje uključuju volontere** prepoznaju učešće i doprinos volontera kroz formalno i neformalno volontiranje – kao strateški resurs za ostvarivanje društvenog napretka, uključujući [ciljeve održivog razvoja](#).
- **Vlade, organizacije koje uključuju volontere i drugi akteri** javno promovišu vrijednost volontiranja i podižu vidljivost volontera kroz različite kanale, uključujući društvene mreže, nagrade za volontiranje i druge inicijative.
- **Obrazovne institucije i poslodavci** prepoznaju vrijednost volontiranja za lični i profesionalni razvoj pojedinaca, na primjer kroz sertifikate, kredite i stipendije.
- **Vlade, organizacije koje uključuju volontere i drugi akteri** podržavaju relevantna istraživanja kako bi se bolje razumio, mjerio i komunicirao konkretan doprinos volontiranja.

- **Svi akteri** rade zajedno na unapređenju volonterskog okruženja koje prepoznaje i rješava neravnoteže moći, cijeni raznoliko lokalno znanje, vođstvo i volonterske prakse i podstiče volonterske mogućnosti utemeljene na međusobnoj razmjeni i reciprocitetu u svim kontekstima.
- **Svi akteri** obezbjeđuju prostor za smislenu učešće volontera u ključnim procesima donošenja odluka, kroz konsultacije, zajedničko kreiranje rješenja i saradnju.

02

Poziv na akciju: Podrška

Volontiranje košta i ne dešava se samo od sebe. Ono zahtijeva podsticajno okruženje koje podržava učešće i maksimizuje njegov uticaj, uz prilagođavanje promjenama u društvenim i ekološkim uslovima.

- **Vlade, u saradnji sa organizacijama koje uključuju volontere i volonterima**, zajednički rade na razvoju, sprovođenju i unapređenju politika i okvira podrške koji prepoznaju, podržavaju i integrišu volonterski angažman, u skladu sa međunarodnim dobrim praksama. Ovo uključuje politike volontiranja, kao i druge politike relevantne za uključivanje volontera.
- **Vlade i organizacije koje uključuju volontere, uz direktan doprinos volontera**, zajednički rade na tome da postojeći pravni okviri i prakse prate promjenjive oblike volontiranja. To podrazumijeva prepoznavanje i podršku različitim vidovima angažmana, poput online, kratkoročnog ili ad-hoc volontiranja, kao i stvaranje fleksibilnijih i inkluzivnijih mogućnosti za učešće.
- **Organizacije koje uključuju volontere** posvećene su jačanju profesionalnog razvoja, obuka i podrške u oblasti razvoja volonterskih programa, volonterski menadžment, brige o volonterima i mjerenja uticaja.



Centar za volonterizam i društvenu transformaciju, Gana

- **Svi akteri** osiguravaju postojanje prostora i platformi za saradnju, uključujući učešće samih volontera, kako bi se razmjenjivale dobre prakse, naučene lekcije i izazovi, i uspostavili se mehanizmi odgovornosti u sektoru volontiranja.
- **Organizacije koje uključuju volontere** stvaraju prilike da svi ljudi, a posebno marginalizovane grupe, učestvuju u volontiranju i ostvare benefite volontiranjem. To uključuje uspostavljanje inkluzivnih praksi tokom cijelog volonterskog ciklusa od regrutacije, preko učešća, do završetka angažmana i ponovnog uključivanja.
- **Vlade, donatori i privatni, profitni sektor** zajednički ulažu u razvoj volontiranja: vlade kroz povećanje javnih ulaganja u razvoj volonterske infrastrukture na nacionalnom i lokalnom nivou; donatori i privatni sektor kroz sufinansiranje volonterskih inicijativa, sve u okviru etičkog i neeksploatatorskog modela finansiranja.

03

Poziv na akciju: Zaštita

Danas je važnije nego ikada stvoriti sigurno okruženje u kojem volontiranje može da se razvija i jača. Sigurnost, prava, dobrobit i dostojanstvo volontera, kao i ljudi sa kojima rade, u svim okolnostima, moraju biti prioritet kako bi mogli da doprinose bez straha od štete ili eksploatacije.

- **Vlade** stvaraju i promovišu što bezbjednije okruženje za sve volontere, uključujući one angažovane u humanitarnim, konfliktnim i postkonfliktnim situacijama. To podrazumijeva integrisanje sigurnosti i zaštite volontera u nacionalne zakone, politike i okvire podrške, u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava i humanitarnog djelovanja. Takođe uključuje obezbjeđivanje odgovornosti kroz procesuiranje počinitelaca krivičnih djela nad volonterima, u okviru adekvatnih pravnih i sudskih mehanizama.
- **Organizacije koje uključuju volontere** štite prava i dobrobit volontera i ljudi sa kojima rade, obezbjeđujući da budu podržani, a ne iskorišćeni. To uključuje uspostavljanje i praćenje kodeksa ponašanja i okvira dobre prakse, kao i sprečavanje nepravilnog angažovanja volontera kao neplaćene zamjene za plaćene radnike.



Put naprijed

Volontiranje povezuje ljude uprkos razlikama i pokreće zajedničko djelovanje ka pravednijem i održivijem društvu. Da bi se njegov puni potencijal ostvario, neophodna je zajednička posvećenost – vlada, civilnog društva, privatnog sektora i samih volontera.

Globalne organizacije koje su učestvovala u kreiranju ovog Poziva na djelovanje – IAVE (Međunarodna asocijacija za volonterski angažman), Global Volunteering Forum, IFRC (Međunarodna federacija društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca), UNICEF Generation Unlimited i Volunteer Groups Alliance – nastaviće da ga podržavaju i tokom Međunarodne godine volontiranja 2026 i dalje.

Biće razvijeni resursi koji će pojedincima i organizacijama pomoći da odgovore na Poziv na akciju i sprovedu preuzete obaveze. Ovo je oduvijek bio zajednički napor, i postoje konkretni koraci koje svi možemo preduzeti već sada ne samo da očuvamo, već i da dodatno ojačamo zamah kako bismo ostvarili ciljeve ovog Poziva na akciju i omogućili dalji razvoj volontiranja.

Šta možete uraditi već sada:

Podijelite *Poziv na akciju* unutar svoje organizacije i mreža. Iskoristite društvene mreže da pokažete podršku koristeći hashtag [#futureofvolunteering](#)

Recite „DA“ učešću u ovom pokretu i uključite se registracijom putem platformi iave.org/calltoaction i forum-ids.org/international-volunteer-year-2026.

Iskoristite Međunarodnu godinu volontiranja 2026. kao priliku za preduzimanje akcije na osnovu jedne ili više obaveza.

Informišite se detaljnije o ovom pokretu kroz dokumente “*Poziv na akciju za budućnost volontiranja*” kao i prateća dokumenta [Challenge Paper](#) i [Insights Paper](#).

Zajedno možemo izgraditi budućnost u kojoj je volontiranje prepoznato, podržano i zaštićeno svugdje, za sve.



Kontaktirajte nas

IAVE
www.iave.org
ivy2026@iave.org

Forum
www.forum-ids.org
ivy2026@forum-ids.org

Generation Unlimited
www.generationunlimited.org

IFRC
www.ifrc.org

Volunteer Groups Alliance
www.volunteergroupsalliance.org